

ETIČKI
KODEKS
GALERIJA

aug
s

Svrha ovog Etičkog kodeksa je da precizira prava i obaveze umetničkih galerija. Kodeks definiše profesionalne odnose sa umetnicima i naslednicima umetničkih legata, predstavlja modele odnosa sa kupcima i prodavcima i kolegijalne odnose između galerista.

Odredbe Kodeksa su zasnovane na važećem zakonodavstvu, sudskoj praksi i propisima. Takođe se zasnivaju na prihvaćenoj uobičajenoj praksi u profesiji, poštujući interese svih strana.

Galerije koje pripadaju Asocijaciji umetničkih galerija Srbije postupaju u skladu sa svojim zakonskim obavezama i obavezuju se da postupaju u skladu sa ovim etičkim kodeksom.

“Galerija” ovde podrazumeva ona statutom registrovana pravna lica* čija je primarna svrha umetnička izlagačka delatnost, promocija, zaštita prava i prodaja autentičnih umetničkih dela likovne umetnosti u javnom prostoru, i koja su registrovana na fizičkoj adresi na teritoriji RS**.

Izlagačka delatnost je deo godišnjeg programa galerije, idealno pod nadzorom stručnog saveta, koji skupa sa kustosima i galerijskim asistentima daju doprinos razumevanju i istraživanju umetničke produkcije. Izlagačka delatnost je kurirana i obrazložena tekstem koji je sastavni deo kataloga uz reprodukcije.

Zaštita prava autora, naslednika, kupca i galerije regulisana je uzajamno obavezujućim ugovorima i kroz rad pravnih savetnika i zastupnika.

* Statutom registrovana pravna lica mogu biti ustanove, fondacije, preduzeća, agencije, privredna društva i preduzetničke radnje koje obavljaju poslove vezane za galerijsku profesiju i praksu definisanu u aplikacionoj formi Udruženja.

** Za detaljnu definiciju videti Statut AUGS-a.

SADRŽAJ

1 ODNOSI SA UMETNICIMA I NJIHOVIM TITULARNIM NASLEDNICIMA

1.1	Galerija	str.5
1.1.1	Savetovanje	str.6
1.1.2	Izlaganje	str.6
1.1.3	Promocija	str.6
1.1.4	Produkcija dela ili izložbe	str.7
1.1.5	Prodaja	str.7
1.2	Umetnik ili njegovi titularni naslednici	str.7
1.2.1	Stvaranje	str.7
1.2.2	Javna promocija	str.8
1.2.3	Produkcija dela	str.8
1.2.4	Izrada po narudžbi	str.9
1.2.5	Izlaganje	str.9
1.2.6	Prodaja	str.9
1.3	Radovi	str.9
1.3.1	Potvrda o konsignacionoj prodaji – Mandat prodaje	str.9
1.3.2	Očuvanje radova	str.10
1.3.3	Transport radova	str.11
1.3.4	Dokumentacija u vezi radova	str.11
1.3.5	Potvrda autentičnosti	str.12
1.3.6	Plaćanje umetnika	str.12
1.3.7	Fakturisanje	str.13
1.3.8	Prekid saradnje	str.13

2 ODNOSI SA KUPCIMA

2.1	Savetodavna uloga	str.15
2.2	Prodaja radova	str.15
2.3	Transparentnost cena	str.16
2.4	Plaćanje	str.16
2.5	Dokumentacija	str.17
2.5.1	Fakture	str.17
2.5.2	Potvrde autentičnosti	str.17
2.5.3	Poreklo dela	str.17.

3 ODNOSI SA PRODAVCIMA

3.1	Kupovina od privatnih lica	str.18
3.2	Konsignaciona prodaja	str.18
3.3	Prodajni mandat	str.18

4 KOLEGIJALNI ODNOSI IZMEĐU GALERIJA

4.1	Delo prodato drugoj galeriji	str.20
4.2	Zajednička kupovina	str.20
4.3	Rad na konsignaciji za izlaganje i moguću prodaju	str.21
4.4	Radovi na pozajmici	str.21
4.5	Odgovornost prodavca za poverene radove	str.21
4.6	Prodaja preko posrednika	str.21
4.7	Odlazak umetnika	str.22
4.8	Arbitraža	str.22

1 ODNOSI SA UMETNICIMA I NJIHOVIM TITULARNIM NASLEDNICIMA

Interesi galerije i umetnika koje predstavlja su neraskidivo povezani. Shodno tome, njihovi profesionalni odnosi su zasnovani na poverenju i razvijaju se u cilju postizanja dugoročne saradnje. Po pravilu, umetnik i galerija su vezani usmenim ili pismenim ugovorom, koji se sprovodi u dobroj nameri, uključujući prodajni mandat, odgovornost prema radovima i finansijske uslove transakcije.

Galerija ima slične odgovornosti prema živom umetniku kao i prema naslednicima legata preminulog umetnika. Asocijacija umetničkih galerija preporučuje da se pismeno formalizuju uslovi saradnje između galerija i umetnika ili njihovih naslednika.

1.1 Galerija

Galeriju imenuje umetnik ili njegovi titularni naslednici u svrhu promocije, distribucije i prodaje umetničkih dela.

1.1.1 Savetovanje

1.1.1.a

Galerija savetuje umetnika koga predstavlja o tome kako da razvija i gradi svoju karijeru; pruža podršku, zauzimajući stav koji je istovremeno i dobronameran i kritički prema njegovom radu i stvaralaštvu.

1.1.1.b

Na sličan način, galerija savetuje titularne naslednike kako da povećaju vrednost dela preminulog umetnika.

1.1.2 Izlaganje

1.1.2.a

Galerija organizuje izložbe i zalaže se da predstavi umetnikov rad u optimalnim uslovima, uz uzajamni dogovor sa umetnikom.

1.1.2.b

Galerija koja pripada Asocijaciji umetničkih galerija Srbije ne može ni u kom slučaju da naplaćuje umetniku zakupninu izlagačkog prostora za potrebe prezentacije, izložbe ili promocije.¹

1.1.2.c

Kada galerija zahteva od kustosa da radi u galerijskom prostoru ili u korist nekog od njenih umetnika, uobičajeno je da se ime kustosa izložbe priloži uz tekstove koji se koriste i za sve marketinške materijale kreirane za izložba, posebno o fotografskim reprodukcijama izložbe.

1.1.3 Promocija

1.1.3.a

Galerija ima ulogu posrednika između umetnika i institucionalnih ili privatnih kolekcionara i umetničkih profesionalaca. Galerija može da promoviše svoje umetničke kontakte sa novinarima i likovnim kritičarima. Na ovaj način, galerija poboljšava vidljivost

¹ Stavka 1.1.2.b odnosi se na izlagačke umetničke aktivnosti. Galerija može naplatiti korišćenje svog depoa ili skladištenog prostora po dogovoru sa umetnikom ili naslednicima.

umetnika, stavljajući ga u kontakt sa stručnom javnošću sa ciljem da će ovi kontakti doprineti boljem tumačenju i poznavanju umetničkog dela.

1.1.3.b

Galerija razvija komunikacione alate kako bi promovisao umetnika i njegove radove. U ovu svrhu, galerija stvara arhive umetnikovog rada (članci, kritike, fotografije itd.).

1.1.3.c

U slučaju preminulog umetnika, s obzirom da je njihov rad sada završen, galerija koji ih predstavlja u dogovoru sa naslednicima promovise njihov rad i povećava mu vrednost. Učestvuje u naučnim i istorijskim istraživanjima dela (catalogue raisonnés, autentifikacija, procene itd.) i na taj način doprinosi prepoznavanju preminulog umetnika.

1.1.4 Produkcija dela ili izložbe

Od galerija koje učestvuju na primarnom tržištu se ponekad zahteva da produciraju ili koproduciraju delo u vezi sa izložbom koja je povezana sa njihovim aktivnostima u galeriji i na sajmu, ili tokom eksterne izložbe u instituciji ili stranoj galeriji.

1.1.5 Prodaja

1.1.5.a

Galerija traži najbolje uslove prodaje i ulaganja za umetničko delo, bilo u privatnim ili javnim kolekcijama, za umetnika koga predstavlja.

1.1.5.b

Kada umetnik umre, galerija poštuje preuzete obaveze, vodi računa o interesima titularnih naslednika, a po potrebi dogovara nove uslove za saradnju.

1.2 Umetnik ili njegovi titularni naslednici

1.2.1 Stvaranje

1.2.1.a

U zamenu za rad galerije, umetnik predlaže trajna i završena dela namenjena prodaji.

1.2.1.b

U tu svrhu, umetnik se lično bavi svim pravima trećih lica na dela i čuva galeriju od svih potraživanja: na primer autorska prava u slučaju kolaborativne saradnje, prava intelektualne svojine, prava na korišćenje dela ili uključeni postojeći elementi u delu, i imovinska prava trećih lica na delo.

1.2.1.c

Umetnik predlaže određeni broj umetničkih dela. Galerija i umetnik zajednički biraju dela koja će biti predstavljena i ponuđena na prodaju.

1.2.2 Javna promocija

1.2.2.a

Umetnik ili njegovi naslednici obavezuju se da obezbede sve elemente potrebne za promociju dela: biografske i bibliografske podatke, fotografije i svu drugu potrebnu dokumentaciju o umetničkom procesu i delima.

1.2.2.b

Umetnik ili njegovi naslednici prenose na galeriju koja ih zastupa, besplatno, prava na reprodukciju i predstavljanje radova u svrhu kampanje promocije dela, kao i za kreiranje dokumenata i arhive. Ako je umetnik poverio svoja prava društvu za prikupljanje i distribuciju tantijema (nadoknade za reprodukciju rada), on se stara da ima saglasnost društva da podeli pravo na reprodukciju sa galerijom.

1.2.3 Produkcija dela

1.2.3.a

Umetnik proizvodi svoja dela, obezbeđujući resurse potrebne za svoje stvaralaštvo. U određenim slučajevima, ako umetniku treba pomoć oko produkcije, prvo kontaktira galeriju koja može ponuditi tehničku ili logističku podršku ili specifično finansiranje.

1.2.3.b

U tom slučaju, posebnim ugovorom mogu biti predviđeni uslovi i rokovi produkcije između umetnika i galerije, kao i sa trećim licima.

1.2.3.c

Učešće galerije u izradi dela mora biti naznačeno prilikom njegovog izlaganja ili korišćenja dokumentacije.

1.2.4 Stvaranje po narudžbi

1.2.4.a

Kada je umetničko delo naručeno i bez obzira na naručioca, preporučuje se da umetnik i naručilac uključe galeriju u projekat od početka procesa.

1.2.4.b

Kada umetnika predstavlja galerija članica AUGS-a, preporučuje se da se prvo kontaktira ta galerija.²

1.2.5 Izlaganje

1.2.5.a

Umetnik mora da obezbedi sve elemente potrebne za izlaganje svog dela.

1.2.5.b

Za određene radove potrebno je da umetnik galeriji obezbedi uputstva ili protokol instalacije rada.

1.2.6 Prodaja

1.2.6

Umetnici koji daju mandat zastupanja galeriji obavezuju se da neće direktno prodavati svoje radove, a samim tim i da će obavestiti galeriju o bilo kakvoj proceduri kupovine od strane privatnih i institucionalnih aktera. Shodno tome, prodajni mandat uključuje ne samo radove poslate u galeriji, već i one u studiju umetnika.

1.3 Radovi

Umetnik ostaje vlasnik svojih dela u galeriji sve dok ih galerija ne proda.

² Javne narudžbe umetničkih radova: pogledajte Povelju o dobroj praksi sačinjenu u saradnji sa Ministarstvom kulture. Privatne narudžbe umetničkih radova: pogledajte obrazac ugovora između umetnika i galerije koji je izradila Asocijacija umetničkih galerija.

1.3.1 Potvrda o konsignacionoj prodaji – mandat prodaje

1.3.1.a

Kada galerija prihvati rad na konsignacionu prodaju, poželjno je da se sačini uzajamno obavezujući dokument – Ugovor sa umetnikom. Ugovor opisuje delo tako da se može jasno identifikovati: ime autora, naslov dela, datum nastanka dela, dimenzije, korišćene tehnike, da li je rad unikat ili edicija (u ovom slučaju broj primeraka edicije), stanje očuvanosti i druga karakteristična obeležja.

1.3.1.b

Ugovor takođe precizira finansijske uslove u vezi sa prodajom dela: prodajnu cenu koju su umetnik i galerija dogovorili, podela prihoda od prodaje, potencijalno razmatrani pregovori sa postojećim klijentima, informacije u vezi sa PDV-om i rokovi plaćanja.

1.3.1.c

Ugovor se može odnositi na više radova, u vidu liste koja ponavlja iste podatke. Ugovor o konsignaciji mora biti datiran i potpisan od strane umetnika ili njegovih naslednika i galerije, sa po jednim primerkom za svaku stranu.

1.3.1.d

Dokumenti koji se odnose na opremu radova moraju se redovno ažurirati. Preporučljivo je da se ažuriraju jednom godišnje, ili pred organizaciju izložbe.

1.3.1.e

Radovi moraju biti vraćeni umetniku u vreme naznačeno u ugovoru ili ranije uz obostranu saglasnost.

1.3.2 Očuvanje radova

1.3.2.a

Galerija mora da osigura delo koje joj je povereno na iznos koji je minimalno ekvivalentan udelu umetnika u slučaju prodaje, i da se pobrine da se delo sačuva u celosti. U tu svrhu galerija je dužna da informiše umetnika o sredstvima i uslovima očuvanja koje može da obezbedi.

1.3.2.b

Ako je delo potrebno restaurirati, to se izvodi uz saglasnost umetnika ili njegovih naslednika.

1.3.3 Kretanje radova

1.3.3.a

Galerija je dužna da u svakom trenutku poseduje informaciju o lokaciji i transportu radova, putem registra ili dosijea pristiglih i odlaznih radova, i o tome obaveštava umetnika. Galerija je odgovorna za lociranje radova kada se pozajmljuju trećim licima, na primer javnim ili privatnim institucijama, kao i u slučaju uvoznih i izvoznih procedura i carinskih formalnosti.

1.3.3.b

Galerija organizuje transport dela i odgovorna je za njihovo rukovanje, pakovanje, transport i skladištenje u cilju zaštite integriteta dela.

1.3.3.c

Radovi izloženi van galerije tretiraju se kao pozajmice. Ova kretanja dela zabeležena su u registru pozajmljenih radova koji vodi galerija. Dokumentacija o pozajmici rada (loan sheet) se sastavlja u saradnji sa zajmoprimcem i navodi naziv i mesto izložbe, njenu dužinu, uslove osiguranja, uslove transporta i stanje radova pri odlasku i dolasku.

1.3.3.d

Ukoliko se zahtev za pozajmljivanje radova uputi direktno umetniku, umetnik obaveštava galeriju i poverava galeriji upravljanje pozajmicom.

1.3.4 Dokumentacija u vezi radova

1.3.4.a

Galeriji se savetuje da čuva arhiv o stvaralaštvu umetnika kojg predstavlja i da ga upotpunjuje svim vrstama dokumentacije: tekstovima, slikama ili relevantnim informacijama o stvaralaštvu umetnika.

1.3.4.b

Ovi arhivi ostaju u potpunosti u vlasništvu galerije, jer su rezultat njenog rada. Samo vlasnik galerije može dozvoliti da se arhiva galerije konsultuje ili eventualno koristi, pod uslovima koje određuje vlasnik galerije, u skladu sa autorskim pravima umetnika.

1.3.4.c

Galerija mora biti pomenuta u svim upotrebama umetničkih arhiva.

1.3.5 Potvrda autentičnosti

1.3.5.a

Na zahtev umetnika, ili ako to zahteva priroda dela, svako umetničko delo mora biti praćeno potvrdom autentičnosti.

1.3.5.b

Potvrda autentičnosti sadrži opis i procenu vrednosti dela u skladu sa aktuelnim poznavanjem tržišta. U potvrdi je što je moguće jasnije naznaćen opis umetničkog dela, kao i broj komponenti dela. Potvrda mora da sadrži najmanje jednu fotografiju dela i da sadrži dodatne opise koji se ne mogu predstaviti fotografski.

1.3.5.c

Potvrda autentičnosti je originalan i jedinstven dokument koji prati rad i koji se ni na koji naćin ne mođe reprodukovati. Ovu potvrdu mora da izda umetnik u saradnji sa galerijom, ili njegovi pravni naslednici kada nastupaju u ime legata umetnika. U izostanku legalnih sertifikata izdatih od strane umetnika ili naslednika um. legata, potvrdu izdaje galerija.

1.3.5.d

Galeriji se savetuje da zadrži overenu kopiju potvrde u cilju praćenja kretanja umetničkog dela nakon što je delo prodato (pravo sleđenja).³

1.3.6 Plaćanje umetnika

1.3.6.a

Kada umetnik dodeli galeriji mandat za prodaju svojih dela, galerija se ponaša kao posrednik u prodaji. Galerija i umetnik (ili titulatni naslednici) se dogovaraju o finansijskim uslovima prodaje, raspodeli prihoda i uslovima plaćanja. Postoje tri osnovne situacije raspodele profita prodaje umetničkog dela:

1.3.6.b

— Ako nema troškova produkcije dela, podela prihoda od prodaje se određuje samo sa umetnikom ili naslednicima.

³ Pravo sleđenja čl. 35 i 36, Zakon o autorskim i srodnim pravima, "Sl. glasnik RS", br. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16 - US, 66/19.

1.3.6.c

— Ako umetnik, galerija ili treće lice imaju znatne produkcijske troškove, prihod od prodaje se deli nakon odbitka ugovorenih troškova proizvodnje, koji se isplaćuju onima koji su uložili sredstva u produkciju

1.3.6.d

— Ako je delo napravljeno po određenoj javnoj ili privatnoj narudžbini, sklapa se poseban finansijski ugovor između umetnika, galerije i naručioca dela.

1.3.7 Fakturisanje

1.3.7.a

Radovi se uglavnom prodaju u nekoliko faza: rezervacija, zaključenje prodaje, fakturisanje i plaćanje. Ovaj proces traje određeno vreme i umetnik mora biti informisan tokom procesa. Galerija se obavezuje da plati umetniku po stvarnom prijemu uplate za rad.

1.3.8 Prekid saradnje

1.3.8.a

Ako jedna ili druga strana želi da prekine saradnju, predviđen je otkazni rok. Preporučuje se da je otkazni rok srazmeran dužini saradnje između galerije i umetnika, i može biti precizno definisan zajedničkim ugovorom o saradnji.

1.3.8.b

Raskid ugovora o saradnji ne utiče na finaliziranje pregovora o prodaji koji su već u toku.

1.3.8.c

Po prestanku saradnje, umetnik ili njegovi titularni naslednici su dužni da obezbede uslove za povraćaj dela sačuvanih u galeriji, u skladu sa ugovorenim otkaznim rokom.

1.3.8.d

U konkretnom slučaju kada je izradu dela finansirala galerija, galeriji se daje prednost da otkupi delo. Galerija se može odreći ove opcije, u kom slučaju se galeriji isplaćuju troškovi produkcije dela.

1.3.8.e

U slučaju kršenja ugovora, troškove nastale usled kršenja snosi strana koja je prekršila ugovor.

2 ODNOSI SA KUPCIMA

2.1 Savetodavna uloga

2.1.1

Galerija je dužna da savetuje kupce i pomaže im da naprave pravi izbor. Stručno osoblje galerije prenosi svoja iskustva i znanja kao i informacije o delu u svrhe upotpunjenog informisanja kupca.

2.1.2

Galerija ukazuje najveću diskreciju i obavezuje se da će poštovati poverljivost pregovora i sve lične podatke u cilju zaštite privatnosti svojih klijenata, a posebno u slučaju prodaje, kupovine ili pozajmice dela realizovanog preko galerije.

2.2 Prodaja radova

2.2.1

Galerija je obavezna da pribavi sve potrebne garancije u pogledu autentičnosti dela koja prodaje. U slučaju prodaje radova preko sekundarnog tržišta, galerija je takođe obavezna da utvrdi poreklo dela.

2.2.2

Članovi Asocijacije umetničkih galerija Srbije obavezuju se da prodaju dela u skladu sa propisima Republike Srbije koji se odnose na prodaju originalnih umetničkih dela. Time svojim klijentima nude garanciju i transparentnost.

2.3 Transparentnost cena

Preporučuje se da cene u galerijama objavljuju u skladu sa preporukama Zakona, „stavljanjem diskretne etikete na predmete koji se izlažu javnosti ili konsultovanjem cenovnika“. Za većinu galerija ovo znači postojanje liste sa nazivima, opisom radova i okvirnom prodajnom cenom dostupnom na zahtev klijenta.

2.4 Plaćanje

2.4.1

Umetnička dela se isplaćuju na licu mesta. Međutim, moguće je obezbediti depozite, učešće ili ugovore za odloženo plaćanje, po diskreciji galerije.

2.4.2

Za zaključenje prodaje umetničkog dela ispostavlja se račun. Neophodno je uključiti klauzulu zadržavanja prava vlasništva do uplate cene u celosti, kao i klauzulu o prenosu rizika po prijemu posla od strane kupca.⁴

2.4.3

Plaćanje u gotovini moguće je samo u okviru maksimalnog ograničenja predviđenog Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma 2020.⁵

2.4.4

Za kupovine koje obavlja privredno društvo, uobičajeno je da se identifikuje zastupnik koji je fizičko lice (uz priloženo ime, prezime, svojstvo) koje izvršava kupoprodajnu transakciju u ime preduzeća, koje je pravno lice, i kome se izdaje faktura.

2.4.5

U fakturi moraju biti navedeni uslovi plaćanja, odnosno rok za plaćanje, kao i primenjive kazne za kašnjenje u plaćanju.⁶

⁴ Nije moguće otkazati kupovinu ako je uplaćen avans. To je moguće samo ako je kupac zadržao pravo da odustane od transakcije u trenutku depozita.

⁵ Trenutni maksimum je 10,000 eura. Službeni glasnik RS, br. 113/2017 i 91/2019.
<https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/020720/020720-vest7.html>

⁶ Kao i kamatna stopa i paušalna naknada za troškove naplate utvrđena uredbom, ove izjave su obavezne za sve profesionalce i preporučuju se za fakture fizičkim licima.

2.5 Dokumentacija

2.5.1 Fakture

2.5.1a

Galerija mora izdati fakturu koja jasno se opisuje prodato delo: ime umetnika, naziv dela, godina u kojoj je nastalo, tehnika, veličina, pojedinačni objekti ili numeracija edicije prema potrebi.

2.5.1.b

Faktura daje garanciju kupcu u vezi sa informacijama o delu koje sadrži.

2.5.1.c

Galerije članice Asocijacije umetničkih galerija Srbije obavezuju se da opišu umetnička dela u skladu sa uobičajenom muzeološkom i galerijskom stručnom praksom i terminologijom.

2.5.2 Potvrda autentičnosti

2.5.2a

Potvrda autentičnosti je jedinstven dokument i mora da prati delo na koje se odnosi.

2.5.2b

Ako galerija poseduje potvrdu o autentičnosti za delo koje prodaje, mora je predati kupcu zajedno sa delom. Galerija zadržava kopiju potvrde za svoju administraciju u svrhe praćenja kretanja dela (pravo sleđenja).⁷

2.5.3 Poreklo dela

Galerija može preneti na kupca informacije koje se nalaze u galerijskoj arhivi, na primer o poreklu dela, ali i biografiju i bibliografiju dela. Podrazumeva se da istraživanje porekla dela može dovesti do dodatnih troškova za osobu koja informacije potražuje, te se informacije koje omogućavaju potpunu identifikaciju dela pružaju uz poštovanje poslovne tajne i privatnosti.

⁷ Pravo sleđenja čl. 35 i 36, Zakon o autorskim i srodnim pravima, "Sl. glasnik RS", br. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16 - US, 66/19.

3 ODNOSI SA PRODAVCIMA

3.1 Kupovina od privatnih lica

3.1.1

Galerije članice Asocijacije umetničkih galerija Srbije moraju biti savesne u pogledu porekla dela koja nabavljaju ili prihvataju na prodaju. U ovom smislu, galerije su obavezne da obezbede sve uobičajene profesionalne garancije o poreklu dela.

3.2 Konsignaciona prodaja

3.2.1

Umetničko delo može biti konsignirano u galeriju na procenu vrednosti ili u svrhe izlaganja ili prodaje. Galerija koja prihvati dato delo mora sastaviti obrazac KP (komisioni blok) u kojem će biti navedena priroda konsignacije dela, dužina trajanja konsignacije i vrednost osiguranja. U pojedinim slučajevima dodatni trošak osiguranja može platiti lice koje je poverilo delo galeriji.

3.3 Prodajni mandat

3.3.1

Ako lice koje nije autor dela daje mandat galeriji za prodaju umetničkog dela, sastavlja se document o prodaji.

Prodajni mandat se daje na ograničeni vremenski period i navodi se priroda posla, cena dela i po potrebi iznos provizije, nakon odbitka PDV-a i drugih troškova preprodaje koje uvek plaća prodavac, ali ih naplaćuje i na trgovca prenosi galerija.⁸

3.3.2

Ako galerija poseduje mandat prodaje dela, dužna je da ima punu saglasnost vlasnika pre nego što izvrši prodaju pod uslovima drugačijim od onih predviđenih ugovorom o prodaji.

⁸ Pravo preprodaje plaća prodavac kada se umetničko delo preproda. Stopa poreza na kapitalnu dobit iznosi **15% na utvrđenu razliku između nabavne i prodajne cene** koja čini poresku osnovicu. Kapitalni dobitak se ne utvrđuje i ne oporezuje kod prenosa prava stečenih nasleđem, i ako se prenos vrši između bračnih drugova i prvog naslednog reda. Za porez na kapitalnu dobit za fizička lica nastanjena u Republici Srbiji videte Sl. Glasnik RS, br. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - ispr., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - odluka US, 7/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 114/2012 - odluka US, 8/2013 - usklađeni din. izn., 47/2013, 48/2013 - ispr., 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 - dr. zakon, 5/2015 - usklađeni din. izn., 112/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 7/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 7/2018 - usklađeni din. izn., 95/2018, 4/2019 - usklađeni din. izn., 86/2019, 5/2020 - usklađeni din. izn., 153/2020, 156/2020 - usklađeni din. izn., 6/2021 - usklađeni din. izn., 44/2021, 118/2021, 132/2021 - usklađeni din. izn. i 10/2022 - usklađeni din. izn. Takođe videti <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-porezu-na-dohodak-gradjana.html>

4 KOLEGIJALNI ODNOSI IZMEĐU GALERIJA

4.1 Delo prodato drugoj galeriji

4.1.1

Galerija koja proda umetničko delo drugoj galeriji obavezuje se da pruži sve informacije potrebne za prodaju dela, poštujući poslovnu tajnu i privatnost.

4.1.2

Pored standardnih detalja o autentifikaciji uključenih u fakturu i potvrdu autentičnosti, daju se i informacije o prethodnim transakcijama dela, posebno transakcijama izvršenim javnom prodajom (pravo sleđenja).

4.2 Zajednička kupovina

4.2.1

U slučaju zajedničke kupovine od strane profesionalnih galerija potrebna je faktura za retrocesiju. O preprodajnoj ceni umetničkog dela odlučuje se zajedničkim dogovorom.

4.2.2

U slučaju dodatnih troškova (restauracija, transport i sl.) troškovi se moraju podeliti proporcionalno udelu svake osobe ili po dogovoru, i evidentirati u fakturi. Bez prethodnog dogovora između strana ne mogu nastati značajni ili neplanski troškovi.

4.2.3

Ako jedna od galerija ne pristane na prodajnu cenu zajednički kupljenog dela, njen udeo može da otkupi druga galerija - učesnica u kupovini.

4.2.4

Asocijacija umetničkih galerija Srbije preporučuje da se uslovi zajedničke kupovine zabeleže u pisanoj formi ugovora, sa overenim kopijama za sve ugovorne strane.

4.3 Rad konsignovan na izložbu i moguću prodaju

4.3.1

Ako galerija poveri neko umetničko delo drugoj galeriji na procenu, izlaganje ili prodaju, uslovi moraju biti navedeni u standardnom ugovoru. Ovim ugovorom mora biti predviđeno trajanje konsignacije, prodajna cena dela i provizija prodaje koju zajmodavac duguje zajmoprimcu.

4.3.2

Uobičajeno je da zajmoprimac plaća sve troškove transporta i osiguranja dela.

4.4 Pozajmljivanje radova

Ako galerija želi da održi izložbu sa umetnikom za koga je poznato da je vezan za drugu galeriju, mora da obavesti tu galeriju i dobije njenu saglasnost.

4.5 Odgovornost prodavca za poverene radove

4.5.1

Galerija koja prodaje rad koji joj je poverila druga galerija, jedina je odgovorna prema klijentu odnosno kupcu.

4.5.2

U slučaju spora između galerija, galerije se obavezuju da će spor razrešiti kolegijalno i sporazumno, na osnovu postojećih dogovora i posvećenosti etičkom poslovanju.

4.6 Prodaja preko posrednika

4.6.1

Kada je posrednik uključen u transakciju između privatnog lica i dilera, uslovi transakcije i pregovori o proviziji se moraju zaključiti pre zaključenja prodaje.

4.6.2

Savetuje se da posrednik dostavi galeriji fakturu koja sadrži sve informacije potrebne za identifikaciju transakcije i krajnjeg kupca.

4.6.3

U slučaju da posrednikov klijent nije poznat galeriji (transakcija je profesionalna tajna), posrednik dostavlja galeriji dokument potvrde

4.7 Odlazak umetnika

Ako umetnik napusti galeriju da bi se pridružio drugoj, nova galerija obaveštava prethodnu o odluci umetnika. U zavisnosti od originalnog ugovora, kompenzacija za dotadašnju investiciju u delo i karijeru umetnika se može isplatiti između umetnika i prvobitne galerije, ili između galerija.

4.8 Arbitraža

U slučaju spora sa galerijom, svaka strana u sporu (umetnik, naslednik, kupac, prodavac, galerija itd.) može da pozove na arbitražu kako bi se brzo pronašlo kolegijalno rešenje. Predsednik Asocijacije umetničkih galerija Srbije ima pravo da imenuje arbitra ako smatra da je postupanje komisije primereno u datom slučaju.

Ovaj etički kodeks objavljuje Asocijacija umetničkih galerija Srbije kojom predsedava Aleksandra Lazar, 2022. Kodeks je sastavio komitet članova Upravnog odbora: Aleksandra Lazar, Vesna Latinović, Marko Brun.

Za osnovu kodeksa korišćene su beleške razgovora na Simpozijumu galerista 2017, beleške UO AUGS-a 2018-2022, kao i stručni kodeksi drugih galerijskih udruženja, stručnih i regulatornih tela.

Sadržaj je potvrdio Upravni odbor koji čine: Aleksandra Lazar (predsednica), Marko Brun (podpredsednik), Vesna Latinović (generalni sekretar), Ksenija Marinković, Aleksandar Milojević, Ana Simona Zelenović, Bojan Muždeka (savetnici).

Ovaj etički kodeks je dostupan na srpskom jeziku. Samo verzija na srpskom jeziku je obavezujuća za galerije članice.

AUGS

info@aug.s.art

www.aug.s.art

ISBN 978-86-904718-0-5

Izdanje Asocijacija umetničkih galerija Srbije © 2022.